

XXV OLIMPIADA LINGWISTYKI MATEMATYCZNEJ (2026/27)

ELIMINACJE SZKOLNE, 28 IX 2026

Pkt:

IMIĘ I NAZWISKO:

SZKOŁA:

Na rozwiązanie wszystkich zadań przeznaczone jest 120 minut. Odpowiedzi należy podać w wyznaczonych miejscach.

Zad. 1. (27 pkt) Komo to język z rodziny bantu używany w Demokratycznej Republice Kongo. Sylaby komo mają jeden z dwóch tonów: wysoki (H od ang. *high*), który oznacza kreska nad ośrodkiem sylaby, i niski (L od ang. *low*), który mają pozostałe sylaby. Ośrodkiem sylaby mogą być w komo spółgłoski nosowe (m, n, ɲ, ŋ).

Kimasa jest grą słowną w komo polegającą na odwróceniu kolejności sylab w słowie. Np. „ɓaɗíí” zmieni się w „íɗíɓá”, a „céde” – w „éde”.

Wypełnij puste pola tabelki.

komo	wzór tonalny	forma kimasa	tłumaczenie
mbáŋgɔ	HL	ŋgómɓa	szybki
ndúmbú	HH	mbúndú	nagi
nsóa	LHL		strzała
ndũndugu	LHLL		pisarz
mbókó	HH	kómbó	róg
mpáti	LHL	tipám	ciężarówka
mɓáse	LHL		bliźniak
ɲjáe	HL		bawół
ɲčáɲjá	LHH	ɲjáčáɲ	płycizna
ɓɔŋgbíŋgbí	LHH		długość
ŋkpá	LH	kpań	osoba
ńpo	HL	póm	potem
ntúté	LHH		tluczek
ŋgána	HH		odmowa
ntíndí	LHH		łasza (gatunek ssaka)
mɓóndigi	LHLL		strażnik
ŋgbági	HL	gíŋgba	bohater
ŋkúmbá	LHH	mbakúń	bagaż

Zad. 2. Poniżej kilkanaście wyrażen w języku odżibwe i ich polskie tłumaczenia w przypadkowej kolejności. Językiem odżibwe (z algonkiańskiej rodziny językowej) posługuje się ok. $\frac{1}{5}$ z 250 tysięcy Czipewejów (Odżibwejów), jednego z większych rdzennych ludów Ameryki Północnej, zamieszkującego głównie obszar na północy Wielkich Jezior. Czipewejowie tradycyjnie gotują wiosną sok klonowy, który to zwyczaj przejęli europejscy kolonizatorzy. Innym składnikiem czipewejskiej kuchni są borówki (*miin*).

baashkimasan	A. chleb
bakwezhigan	B. czerwiec
biitoosin	C. jest w warstwie
biitoozhan	D. kawa
binaakwii	E. kwiecień
binaakwiiwi-giizis	F. lekarstwo
iskigamizan	G. liście zmieniają kolor
iskigamizige-giizis	H. narysuj
makadewiminagad	I. odkrój plasterek
makadewibii'an	J. odparuj (np. sok klonowy)
mashkiki	K. opadają liście
mashkikiwaabo (= gaapii)	L. październik
mazinibii'an	M. pomaluj to na czarno
mishiiminaaboo	N. sok jabłkowy
ode'imini-giizis	O. to jest czarne
waatebagaa	P. zrób z tego dżem

2.1. (15 pkt)

Wiedząc, że *makade-mashkikiwaabo* to w odżibwe czarna kawa i że gościnny Czipewej może poczęstować Cię również czymś, co nazywa *miini-baashkimasigani-biitosijigani-bakwezhigan*, napisz przy wyrażeniach odżibwejskich litery oznaczające ich tłumaczenia.

2.2. (2 pkt) Co znaczy odżibwejskie *mishiimin*?

2.3. (9 pkt) Czym jest i jak wygląda

miini-baashkimasigani-biitosijigani-bakwezhigan?

2.4. (15 pkt) Zapisz w odżibwe: *wrzesień*

truskawka *księżyc*

IMIĘ I NAZWISKO:

SZKOŁA:

Zad. 3. Oto liczby 14, 57, 78, 226 i 282 zapisane w przypadkowej kolejności w języku suppire*.

A = beeshuunni na kε na baashuunni = ...

B = beetaanre na kε na baataanre = ...

C = kε na sicyεere = ...

D = ηkuu shuunni na beetaanre na baani = ...

E = ηkuu taanre na beeshuunni na shuunni = ...

A poniższymi liczebnikami zwyczajowo określa się kwoty: 20 franków, 50 franków i 60 franków (podane w przypadkowej kolejności).

X = kε = ...

Y = kε na shuunni = ...

Z = sicyεere = ...

3.1. (8 + 2 pkt) Obok liczebników A–E zapisz odpowiadające im liczby,
a obok X–Z – odpowiednie kwoty.

3.2. (6 pkt) Podaj kwoty, które są oddawane jako: shuunni =
taanre =

3.3. (16 pkt) Zapisz w suppire liczby:

254 =

386 =

* z atlantycko-kongijskiej rodziny językowej, używany przez ok. 300 tys. ludzi głównie w Mali i Wybrzeżu Kości Słoniowej.

XXV OLIMPIADA LINGWISTYKI MATEMATYCZNEJ (2026/27)
ELIMINACJE SZKOLNE – *odpowiedzi i schemat oceniania*

1. (27 pkt)

komo	wzór tonalny	forma kimasa	tłumaczenie
mbáŋgɔ	HL	ŋgóm̩ba	szybki
ndúmbú	HH	mbúndú	nagi
nsóa	LHL	asón	strzała
ndúndugu	LHLL	gundúḍun	pisarz
mbókó	HH	kómbó	róg
mpáti	LHL	tipám	ciężarówka
mḥáse	LHL	seḥám	bliźniak
ɲjáe	HL	éɲja	bawół
ɲčáɲjá	LHH	ɲjáčáń	plycizna
ḍoŋgbíŋgbí	LHH	ŋgbíŋgbíbó	długość
ɲkpá	LH	kpań	osoba
m̩po	HL	póm	potem
ntúté	LHH	tetún	tluczek
ɲgáná	HH	náŋgá	odmowa
ntíndí	LHH	nditín	łasza (gatunek ssaka)
mḍóndigi	LHLL	gindíbom	strażnik
ŋgbági	HL	gíŋgba	bohater
ɲkúmbá	LHH	mbakúń	bagaż

Za każdy wyraz:

- 3 pkt, jeśli zapis jest w pełni poprawny (zwracamy uwagę na diakrytykę i odróżnianie n, ɲ i ŋ);
- 1 pkt, jeśli jedynym błędem w zapisie jest jedna z liter n, ɲ, ŋ zamiast innej (a wszystkie akcenty umieszczone są poprawnie) ALBO brakuje jednego oznaczenia tonu (a wszystkie litery i pozostałe tony są właściwe), ALBO jeden ton zaznaczono w miejscu, gdzie nie powinno go być (a wszystkie pozostałe sylaby mają właściwe tony (czyli odpowiednio mają lub nie mają oznaczenia) i wszystkie litery są właściwe);
- 0 pkt w innych przypadkach.

2.1. (15 pkt)

baashkimasnan P	A. chleb
bakwezhigan A	B. czerwiec
biitoosin C	C. jest w warstwie
biitoozhan I	D. kawa
binaakwii K	E. kwiecień
binaakwiiwi-giizis L	F. lekarstwo
iskigamizan J	G. liście zmieniają kolor
iskigamizige-giizis E	H. narysuj
makadewiminagad O	I. odkrój plasterek
makadewibii'an M	J. odparuj (np. sok klonowy)
mashkiki F	K. opadają liście
mashkikiwaabo (= gaapii) D	L. październik
mazinibii'an H	M. pomaluj to na czarno
mishiiminaaboo N	N. sok jabłkowy
ode'imini-giizis B	O. to jest czarne
waatebagaa G	P. zrób z tego dżem

Żadna lub jedna poprawnie przypisana litera – 0 pkt, dwie poprawnie przypisane litery – 1 pkt, trzy – 2 pkt, cztery – 3 pkt, pięć – 4 pkt itd., komplet 16 poprawnie przypisanych liter – 15 pkt.

2.2. (2 pkt) *mishiimin* = jabłko (uznajemy również: jabłka)

2.3. (9 pkt) ciasto o warstwie wypełnionej dżemem borówkowym

3 pkt za podanie, że chodzi o ciasto/placek/chleb/bułkę/kanapkę/kromkę/wypiek/babkę/pieczywo/przekładaniec itp.,

3 pkt za podanie, że zawiera dżem,

3 pkt za zauważenie związku z borówkami.

2.4. (15 pkt) *wrzesień waatebagaa-giizis*

truskawka ode'imini (uznajemy też: *ode'imini*) *księżyc giizis*

5 pkt za każde tłumaczenie.

3.1. (8 + 2 pkt)

A = beeshuunni na ke na baashuunni = 57

B = beetaanre na ke na baataanre = 78

C = ke na sicyere = 14

D = ηkuu shuunni na beetaanre na baani = 226

E = ηkuu taanre na beeshuunni na shuunni = 282

Żadna lub jedna poprawnie przypisana liczba – 0 pkt, dwie poprawnie przypisane liczby – 2 pkt, trzy – 4 pkt, cztery – 6 pkt, pięć – 8 pkt.

X = ke = 50 (franków)

Y = ke na shuunni = 60 (franków)

Z = sicyere = 20 (franków)

Żadna lub jedna poprawnie przypisana kwota (ale nie wymagamy użycia słowa „franków”) – 0 pkt, dwie poprawnie przypisane kwoty – 1 pkt, trzy – 2 pkt.

3.2. (6 pkt) shuunni = 10 (franków)

taanre = 15 (franków)

Nie wymagamy użycia słowa „franków”. 3 pkt za każdą prawidłową kwotę.

Jeśli podano liczby 2 i 3 (koniecznie obie) i nie użyto słowa „franki”, przyznajemy w sumie 2 pkt.

3.3. (16 pkt) 254 = ηkuu taanre na ke na sicyere

386 = ηkuu sicyere na beetaanre na baani

8 pkt za w pełni poprawny zapis liczebnika.

Jeśli zapis poprawny da się uzyskać z postaci podanej przez ucznia przez dopisanie albo usunięcie jednego słowa albo zmianę jednego słowa na inne, albo przestawienie jednego słowa w inne miejsce – 4 pkt za dany liczebnik.